

Sygn. akt II Ka 230/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 maja 2022r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Agata Kowalska
Protokolant:	st.sekr.sądowy Agata Polkowska

przy udziale Prokuratora Adriana Wysokińskiego

po rozpoznaniu w dniu 18 maja 2022 r.

sprawy **T. D.**

oskarżonego z art. 286§1 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach

z dnia 19 stycznia 2022 r. sygn. akt II K 855/21

zaskarżony wyrok uchyla i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Siedlcach do ponownego rozpoznania.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	II Ka 230/22
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:		
1. CZEŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego w Siedlcach z dnia 19 stycznia 2022 r. sygn. akt II K 855/21

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
	Zarzut	
	- obraza przepisów postępowania , mianowicie art. 424 § 1 pkt 1 kpk poprzez – poza wskazaniem, że wiarygodnymi czyni Sąd meriti zeznania pokrzywdzonej – nie przywołanie w treści uzasadnienia jakichkolwiek innych dowodów, które potwierdzałyby przestępczy charakter zachowań oskarżonego, przez co nie przywołując tych zachowań i nie wskazując jakie działania albo zaniechania były udziałem oskarżonego Sąd nie wykazuje aby rozpoznał merytorycznie sprawę właściwie oceniając stronę przedmiotową i podmiotową czynu; - błąd w ustaleniach faktycznych powodujący naruszenie zasad swobodnej oceny dowodów, a przez to stojący w sprzeczności z zasadami określonymi w art. 4 i 7 kpk poprzez przyjęcie, że stan dowodów powoduje uznanie, że to zachowania oskarżonego wyczerpały dyspozycję art. 286 § 1 kk w sytuacji, gdy T. D. podejmując współpracę z pokrzywdzoną nie działał we własnym lecz firmy, której był reprezentantem imieniu, a sprawa ma wyłącznie charakter typowego deliktu cywilnego, lecz nie stanowi przestępstwa.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		

Zarzuty podniesione w apelacji obrońcy oskarżonego okazały się słuszne o tyle, że doprowadziły do uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu. Zaskarżone orzeczenie zostało wydane z obrazą przepisów prawa procesowego - art. 4 kpk, art. 7 kpk oraz art. 424 § 1 pkt 1 kpk. Tok rozumowania Sądu Rejonowego przedstawiony w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku jest obciążony znacznymi lukami, które wynikają bezpośrednio z braku uwzględnienia całokształtu okoliczności przedmiotowej sprawy oraz nieprzeprowadzenia kompletnego postępowania dowodowego. W sprawie doszło do rażących uchybień warunkujących reguły rzetelnego procesu, które miały niewątpliwie wpływ na treść wyroku.

Zeznania pokrzywdzonej D. F. zostały ocenione przez Sąd I instancji w sposób całkowicie dowolny i sprzeczny z regułami określonymi w art. 7 kpk. Z tej relacji wynika bowiem jedynie to, że nie otrzymała należności za wystawioną w dniu 28 czerwca 2020 r. fakturę VAT, zaś próby kontaktu z firmą zlecającą usługę transportową nie powiodły się. Zaznaczenia wymaga też, że D. F. nie wystąpiła o wydanie nakazu zapłaty przeciwko spółce (...) Sp. z o.o. i nie podjęła tym samym próby wyegzekwowania należności. Niewywiązanie się z zobowiązania o charakterze cywilno – prawnym nie zawsze stanowi przestępstwo oszustwa, zaś elementem rozgraniczającym obie instytucje jest istnienie w chwili zawierania umowy wymaganego przez przepis karny zamiaru bezpośredniego

o szczególnym zabarwieniu. Nie każda bowiem, nawet nierzetelna realizacja stosunku zobowiązaniowego oznacza automatycznie zrealizowanie znamion oszustwa. Niewykonanie zobowiązania, co nie należy do rzadkości, może wynikać z nadchodzącej niewypłacalności danego podmiotu gospodarczego. Rzecz w tym, że w przedmiotowej sprawie nie ustalono żadnych okoliczności, które mogłyby wskazywać, czy doszło do oszustwa, a jeśli tak kto jest sprawcą i komu można przypisać winę za ten czyn. Za dowolną zatem i nie znajdującą oparcia w zgromadzonych dowodach, uznać należy zatem także dokonaną przez sąd meriti ocenę wyjaśnień złożonych przez oskarżonego T. D.. Odmawiając im wiary i stwierdzając, że przedstawionej przez niego wersji przeczą wszystkie inne dowody zgromadzonej w sprawie, Sąd Rejonowy nie wskazał na te dowody i nie uzasadnił w żaden sposób swojego stanowiska. Podkreślenia wymaga, że z relacji pokrzywdzonej wynika, iż rozmowy na temat zamówienia prowadziła z I. K. działającą w imieniu spółki (...) Sp. z o.o. z siedzibą w T. i nigdy nie rozmawiała z T. D.. Zauważyć także należy, że z dołączonego do akt sprawy zlecenia transportowego wynika, że wystawił je w imieniu firmy (...) Sp. z o.o. H. S., którego adres mailowy i numer telefonu widnieje na zamówieniu. Żadnej z tych osób nie przesłuchano w sprawie. Nie ustalono zatem, kto nawiązał współpracę z pokrzywdzoną w imieniu spółki (...). zo.o., kto był odpowiedzialny w tej spółce za tego typu kontakty handlowe i z jakiego powodu nie uiszczono należności wynikającej z faktury

wystawionej przez F. (...). Ponadto nie zabezpieczono dokumentacji księgowo finansowej firmy (...) Sp. z o.o. i nie ustalono jaka była jej kondycja finansowa w momencie zawierania umowy. Uznać zatem należy, że w momencie skierowania sprawy z aktem oskarżenia do Sądu, akta sprawy zawierały istotne braki postępowania wskazujące na potrzebę poszukiwania dowodów, co mogło stanowić podstawę do skorzystania przez Sąd I instancji z instytucji przewidzianej w art. 344a § 1 kpk. Mimo istnienia w sprawie tak istotnych braków postępowania dowodowego, Sąd Rejonowy nie przeprowadził dodatkowych dowodów, nie przesłuchując nawet oskarżonego, co w przypadku wyrażenia przez niego chęci złożenia wyjaśnień, mogłoby przyczynić się do poczynienia ustaleń mających znaczenie dla jego odpowiedzialności za zarzucone mu przestępstwo. Przypomnieć należy, że oszustwem jest takie działanie sprawcy, który w momencie złożenia zamówienia na usługę miał zamiar nieuiszczenia należności, doprowadzając w ten sposób kontrahenta do niekorzystnego rozporządzenia mieniem za pomocą wprowadzenia w błąd. Dotyczy to również zamiaru niedotrzymania terminu zapłaty i odłożenia go na czas bliżej nieokreślony lub też przypadku, gdy sprawca nie miał możliwości realizacji przyjętego na siebie zobowiązania w dacie jego powstania. Warunkiem koniecznym przypisania oskarżonemu odpowiedzialności za oszustwo we wskazanych przypadkach jest jednak ustalenie, że miał on świadomość takiego stanu rzeczy. Takich ustaleń w przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy nie poczynił.

Reasumując, stwierdzić należy, że w niniejszej sprawie na etapie gromadzenia dowodów doszło do uchybień, które świadczą o takim stopniu wadliwości wyroku, który powoduje konieczność jego uchylenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji. Potrzeba przeprowadzenia na nowo przewodu w całości, jako powód uchylenia wyroku sądu pierwszej instancji i przekazania sprawy temu sądowi do ponownego rozpoznania w rozumieniu art. 437 § 2 k.p.k., zachodzi wówczas, gdy orzekający w pierwszej instancji sąd naruszył przepisy prawa procesowego, co skutkowało, w realiach sprawy, nierzetelnością prowadzonego postępowania sądowego uzasadniająca potrzebę powtórzenia (przeprowadzenia na nowo) wszystkich czynności procesowych składających się na przewód sądowy w sądzie pierwszej instancji. Taka sytuacja ma miejsce w niniejszej sprawie. Zaznaczenia wymaga bowiem, że dążenia ustawodawcy do reformatoryjności postępowania odwoławczego nie należy utożsamiać z intencją zastąpienia sądu meriti w procedowaniu co do istoty sprawy (in casu prowadzeniem postępowania dowodowego w pełnym zakresie). To jest bowiem rolą sądu I instancji i w ten sposób realizuje się gwarantowana stronom konstytucyjnie realna dwuinstancyjność postępowania, gdyż tylko od orzeczenia tego właśnie sądu stronom przysługuje środek odwoławczy. W przypadku niezrealizowania powinności dążenia do wszechstronnego wyjaśnienia sprawy i zaniechania przeprowadzenia trzonu postępowania dowodowego,

aktualizowała się konieczność ponowienia przewodu sądowego wymieniona w przepisie art. 437 § 2 k.p.k. (por. Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2020 r. III KS 11/200)		
Wniosek		
- o zmianę apelowanego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od stawianego mu zarzutu w całości; - nieobciążanie oskarżonego kosztami postępowania w sprawie.	# zasadny # częściowo zasadny # niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.		
Postulowany przez obrońcę oskarżonego wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu, zdaniem Sądu był przedwczesny z uwagi na istotne braki postępowania dowodowego i istniejącą potrzebę ich uzupełnienia, a następnie dokonania ponownej oceny dowodów w kontekście wypełnienia przez oskarżonego znamion zarzucanego mu przestępstwa oszustwa. W związku z tym zaistniała konieczność uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu, bowiem w sprawie zaistniała potrzeba przeprowadzenia przewodu sądowego na nowo w całości.		

4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	

1.	
Zwiężle o powodach uwzględnienia okoliczności	
5. ROZSTRZYGNIECIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO	
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot utrzymania w mocy
Zwiężle o powodach utrzymania w mocy	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwiężle o powodach zmiany	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
1.1.	# art. 439 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia	
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiężle o powodach uchylenia	

Zasadność poniesionych zarzutów, braki postępowania dowodowego, niewłaściwa ocena zgromadzonych dowodów i związana z tym konieczność ponownego przeprowadzenia przewodu sądowego w całości.		
3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		
4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
Sąd Rejonowy na nowo przeprowadzi przewód sądowy w całości, w sposób pozbawiony wyżej opisanych uchybień, mając na uwadze wskazania opisane w poprzedniej części uzasadnienia, rozważy przy tym, czy nie zaistniały przesłanki do zastosowania trybu przewidzianego w art. 344a § 1 kpk i zwrotu sprawy Prokuratorowi do uzupełnienia postępowania przygotowawczego z uwagi na istotne braki postępowania dowodowego i istniejącą potrzebę poszukiwania dowodów. Następnie Sąd I instancji dokona wszechstronnej, wnikliwej i konfrontacyjnej oceny wszystkich		

dowodów zgromadzonych w sprawie.	
5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku	
Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności
6. Koszty Procesu	

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności

7. PODPIS